

**Ανταγωνισμός παντού:
Ο θαυμαστός νέος κόσμος του κεφαλαίου**

του Γιάννη Μηλιού

Γίνεται ολοένα και περισσότερο εμφανές ότι η πολιτική της νεοφιλελεύθερης κυβέρνησης δεν έχει καμία απολύτως σχέση με τη «δημοσιονομική διάσωση της χώρας», αλλά στοχεύει στην *αλλαγή των κοινωνικών σχέσεων του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού*. Η ταξική επίθεση που προσπαθεί να υλοποιήσει αυτή την αλλαγή υπερκαθορίζεται από το διεθνές πλαίσιο, είναι μέρος μιας προσπάθειας για να αναδιαρθρωθούν ταυτόχρονα και προς την ίδια κατεύθυνση πολλοί κοινωνικοί σχηματισμοί. Καθώς η Ισπανία αλλά πολύ σύντομα και η Ιταλία γίνονται «μνημονιακές χώρες», και η συνέχιση αυτής της πολιτικής οδηγεί μαθηματικά στα μνημόνια τη Γαλλία (και ακόμη και την ίδια τη Γερμανία), γίνεται φανερό ότι υπερισχύει το στοιχείο της συνεργασίας μεταξύ των αστικών τάξεων για *περισσότερο και βαθύτερο νεοφιλελευθερισμό παντού*, σε σχέση με το υπαρκτό στοιχείο του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών για τη θέση τους στη διεθνή ιεραρχία.

Στην ανταγωνιστική νεοφιλελεύθερη κοινωνία η πολιτική της κυβέρνησης δεν έχει ως στόχο την κάλυψη κοινωνικών αναγκών. Αυτή η έννοια δεν υπάρχει για τη νεοφιλελεύθερη διακυβέρνηση, ο μόνος λόγος που χρησιμοποιείται επικοινωνιακά σε ορισμένες περιπτώσεις είναι ο ταξικός συσχετισμός που δεν επιτρέπει την πλήρη εγκατάλειψή της. Αντίθετα, η κυβέρνηση πρέπει να παρεμβαίνει για να επιβάλλει και να επιβλέπει συνεχώς την «εύρυθμη» λειτουργία του ανταγωνισμού. Πρέπει να μειώνει τον κατώτερο μισθό με νόμο, να ιδιωτικοποιεί, να «απελευθερώνει» τα «κλειστά» επαγγέλματα, να καταστέλλει τις εργατικές διεκδικήσεις, να μην αφήνει να υπάρχουν ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι. Μέσω του κεφαλαιακού ανταγωνισμού θα επιτευχθεί η ειδική κοινωνική συνοχή που αντιστοιχεί στη νεοφιλελεύθερη κοινωνία, η οποία δεν ορίζεται ως κοινωνική ισορροπία και ευημερία του πληθυσμού, αλλά ως βέλτιστη αξιοποίηση του κεφαλαίου και διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την απρόσκοπτη κερδοφορία του. Η κοινωνική συνοχή επιτυγχάνεται με την «ελευθερία» κάθε επιχείρησης να προσπαθεί να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της. Αυτό πρέπει να είναι το κεντρικό στοιχείο κάθε νεοφιλελεύθερης κυβερνητικής πολιτικής.

Η συνολική ζήτηση, η αγοραστική δύναμη των εργαζομένων και των ανέργων με την οποία μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους, είναι αδιάφορη για τη νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση. Η κοινωνικοποίηση της ζήτησης πρέπει να αποφευχθεί με

κάθε τρόπο, αντίθετα πρέπει να επιδιώκεται συνεχώς η *ιδιωτικοποίηση της ζήτησης*.

Για παράδειγμα το κράτος δεν ενδιαφέρεται για το αν ένας παιδικός σταθμός μπορεί να καλύψει την κοινωνική ανάγκη που πρέπει να εξυπηρετεί, απλούστατα γιατί στη νεοφιλελεύθερη κοινωνία *ο λόγος ύπαρξης του παιδικού σταθμού δεν είναι μια κοινωνική ανάγκη αλλά το κέρδος*. Οι παιδικοί σταθμοί *πρέπει να λειτουργήσουν με κριτήρια ιδιωτικής επιχείρησης*. Αν οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να πληρώσουν το εμπόρευμα που τους προσφέρουν οι επιχειρήσεις «παιδικοί σταθμοί», μπορούν να δανειστούν, ή μπορούν να «επιλέξουν» να μην αγοράσουν («τα προϊόντα που σας είναι ακριβά να μην τα αγοράζετε», είχε δηλώσει κάποτε ο κ. Ανδριανόπουλος από τη θέση του υπουργού εμπορίου).

Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι πυρκαγιές στα δάση. Η νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση δεν πρόκειται βέβαια να ενισχύσει μια κρατική υποδομή προστασίας του δάσους, ούτε να σχεδιάσει μια πολιτική προστασίας. Μπορεί όμως (και θα το κάνει όταν κρίνει ότι είναι εφικτό) να ιδιωτικοποιήσει τη δασοπροστασία. Αυτό σημαίνει ότι *αν προκύψει δυνατότητα κερδοφορίας*, τα δάση θα προστατευθούν, αν όχι θα αφεθούν στην τύχη τους. Αυτό δεν είναι επιλήψιμο για τη νεοφιλελεύθερη σκοπιά. Σημαίνει ότι δεν υπήρχε λόγος, για τη συνοχή της κοινωνίας, να προστατευθούν τα δάση: Το δάσος δεν θεωρείται φυσικός πόρος, κοινό αγαθό, αναγκαίο στοιχείο της φύσης για τη ζωή, αλλά ένα πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Με τα δύο αυτά παραδείγματα (που σε παλαιότερη εποχή θα φαίνονταν ακραία) φτάνουμε στον πυρήνα της οργάνωσης της νέας κοινωνίας που οραματίζεται το σημερινό πολιτικό σύστημα: Η ανάπτυξη του ανταγωνισμού¹ είναι ο μόνος τρόπος να υπάρξει κοινωνική συνοχή (να υπάρχουν παιδικοί σταθμοί και δάση...) και οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι πρέπει να υποταχθούν σ' αυτήν την ανάπτυξη, αλλιώς απειλούνται με ένα ακόμη χειρότερο μέλλον.

Για το κεφάλαιο αυτή η επίθεση είναι αναγκαία, αναπόφευκτη, αλλά ταυτόχρονα έχει πλέον προκαλέσει από την πλευρά του κινήματος την αμφισβήτηση της βασικής αρχής στην οποία στηρίζεται η οργάνωση της σύγχρονης καπιταλιστικής κοινωνίας. *Ο ανταγωνισμός απονομιμοποιείται χωρίς να προτείνεται ένα γραφειοκρατικό κρατικό μοντέλο*. Το κίνημα προτείνει *την αλληλεγγύη, τη συνεργασία, την αντι-ιεραρχική δικτυακή οργάνωση της ζωής*, το νέο κόσμο που θα είναι η άρνηση και το ξεπέραςμα του παλιού. Όλα είναι ανοικτά και μπροστά μας!

¹ Βλ. και το κείμενο «Οι αυτοκινητόδρομοι του Χίτλερ και η ανάπτυξη ως ο υπαρκτός εφιάλης του μέλλοντος», http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1158&Itemid=29